

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIUNEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max Augenthaler & Emmerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein, Bernat. In Hamburg: Karoly & Liehmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o serie săptămânală pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I

„GAZETA” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 3 fl.
de Duminică 2 fl. pe an.
N-rii România și străinătate:
PENTRU 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. și 20 fr., pe șase luni 8 franco.
N-rii de Duminică la toate oficiile poștale dinolecatori.
Se primum întru și din afară și la d-nii în Brașov.
Abonamentul pentru a mare. Administrațiunea, Pia. etagiu Târgul Inului Nr. 30, șosea L.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 c.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 1.

Brașov, Vineri 1 (13) Ianuarie.

1899.

Din cauza s-tei sărbători țiarul nu va apăre până Sâmbătă seara.

1898.

Două speranțe juste au fost, cu cari am intrat în anul 1898.

N'am sperat într'o întorcere a contrariilor națiunii noastre, n'am sperat în simțul de dreptate și generositate al celor țări și puternici, ci speranțele noastre le-am întemeiat numai și numai în noi înși-ne, în puterea noastră de rezistență, în conștiința de chemarea și viitorul nostru național, în simțul de jertfire pentru limbă și lege, ce nelăgă de moși și strămoși, dela cari l'am moștenit ca un talisman scump al românismului nostru.

Am așteptat și am sperat, că anul de care ne despărțim, al cincidecilea dela rededeptarea noastră politică-națională, ne va aduce reculegerea înăuntru, de care avem necesitate atât de urgentă; că bărbații noștri chemați a pune umărul la rezolvarea problemei uriașe, ce ni-s'a impus de împrejurări, se vor deștepta din letargia lor și se vor pune pe lucru. Am mai așteptat și sperat, că anul 1898 va produce acel reviriment în spiritele bărbaților noștri credincioși cauzei, care se facă cu puțință o concentrare sănătoasă a forțelor noastre interne și o dirigiare a lor conform cerințelor unei lupte serioase de defensivă.

Nu ne-am așteptat la succese extra-ordinare în direcțiunea acăsta, fiindcă nu se poate îndrepta și pune la loc în 365 de zile, ce s'a stricat și neglijat într'un șir lung de ani. Cu atât mai greu era de a dobândi succese mari, când situațiunea politică a națiunii noastre nu numai că nu s'a ameliorat, dăr a devenit mai critică și mai gravă și amenințătoare prin urgia nouelor persecuțiuni și nedreptăți, ce au trebuit să le îndure în 1898.

Am fost însă în drept de a pretinde dela bărbații noștri conșcii de pericolele acestei situațiuni, ca să se reculegă și să scotă cauza poporului din pirotela, în care a ajuns.

Intru cât a satisfăcut ori nu anul 1898 acestor îndreptăți așteptări ne-o documentează certele și zizaniile, de cari a fost atât de bogat anul acesta, și cari au aflat adăpost și nutremânt chiar și într'o parte a presei noastre.

Cu adăncă durere am privit la acest spectacol trist și rușinător pentru neamul nostru. Ne-am ținut rezervați, fiindcă am vădut și ne-am convins, că aceste certe și zizanii nu provin dintr'o stare patologică a poporului nostru, ci își au isvorul în machinațiuni străine de el și de dosvolțarea lui; și fiind astfel aduse în mijlocul nostru de un crivăț răutăcios, vor dispăre tot așa cum au venit, la prima suflare puternică a spiritului sănătos național, ce ne chiamă la muncă și luptă cu puteri unite și concentrate.

Și decă nu putem înregistra în activul anului 1898 nici un pas se-

rios spre reculegere în sensul arătat, ne rămâne ca mângăere și încurajare a speranțelor noastre, pe cari nici unul din evenimentele acestui an nu le-au putut sdruncina și slăbi, faptul, că acele urite aparițiuni din mijlocul nostru au produs o reacțiune puternică în spirite, care ne îndreptătesca a crede, că în cele din urmă bărbații noștri, vor eși din armortela ce-i ține de atâta vreme înlăntuiți și vor reapuca cu curagiul și cu energia cuvenită firul conlucrării comune și al acțiunii solidare, ce a fost inaugurată în memorabila conferență a Românilor din Transilvania, Bănat și Țera unghurească la 1881.

Avem încredere în bunul geniu al națiunii române, că va îndrepta cugetele bărbaților ei spre unica țintă mântuitoare, că-i va însufleți și le va da tăria pentru lucrarea și lupta gigantică, ce-i așteptă încă de-acii încolo; avem încredere în iubirea de neam, în patriotismul și în puterea de jertfă a Românilor, și de aceea nu ne îndoim, că va sosi momentul mult așteptat de reculegere, va trebui să sosască, căci cu toate adversitățile și miseriile timpului, viață este conștiința națiunii române și nici-odată ea nu va renunța la viața și la viitorul ei.

Rêvna cea mare și zelul, ce vedem că le desfășură poporul nostru pentru progresul său pe toate terenele de cultură națională, despre care rêvnă și despre care zel anul 1898 ne-a dat atâtea dovești îmbucurătoare, ne arată în modul cel mai convingător, că neînfrântă este puterea sa de viață.

Conștiința despre această putere nesecată ne dă tăria de a spera într'o grabnică îndreptare și reculegere a noastră și pe terenul politic.

Fia ca anul ce vine să realizeze, acăsta dorință și speranță a tuturor Românilor de bine.

Anul 1898 în politica externă.

Anul 1898 a fost unul dintre cei mai bogați în evenimente politice esteriore. Pacea mult vestită de cătră diplomați și capetele încoronate, a fost adăncă sgdunită, icl colo chiar primejduită în cea mai mare măsură.

Valurile Oceanului Atlantic au fost înroșite cu sânge omenesc prin nenorocitul război, în care Spania a fost încurcată cu America. Spiritul de speculațiune al Americanilor s'a pus fără de veste în mișcare, și pentru-ca să abată dela sine o primejdie economică, a provocat și a dus la cea mai grea catastrofă vechiul și gloriosul odinioră imperiu al Spaniolilor. În lupta acăsta desperată și au stat față în față puterea lumii nouă cu spiritul rămas al vremilor vechi, și cu toate stăruințele și încordările extreme, ce s'au pus din partea Spaniei, apoi cu toate simpatiile, de care se bucura Spania la națiunile europene, totuși ea și-a pierdut întinsele și bogatele-i colonii și insulele al căror pământ l'a udat cu atâta sânge. Astăzi în Cuba și în Filipine fâlfăe stindardul american al Statelor-Unite, care prin victoria raportată asupra Spaniolilor, a intrat în rândul marilor puteri.

După războiul ispano-american și tocmai pe când în Paris decurgeau tractările de pace, Franca era pe-aci să se încurce într'un fatal război cu Anglia. Măr de cătră il forma o palmă de loc așa dîcend, l'așoda din Africa. Incepură pregătiri seriose din ambe părțile, în arsenale se lucra cu înțelă și intensitate, în porturi fură concentrate colosurile de corăbii, ér diplomati schimbau note mari asupra unei cestiuni mici în sine, dăr crescută la proporțiuni, cari în tot momentul amenințau cu izbucnirea inimicițiilor în faptă. Zuruțul armelor însă a avut partea sa bună: s'au spăriat și unii și alții, dăr din furtuna, ce umpluse atmosfera politică, se mai aude încă și azi în depărtare câte-un vuet amenințător.

Primejdia războiului a amenințat în decursul anului 1898 constant și în Asia-mică, în apele Chinei. În Asia-mică și-au stat față n față Rusia, Germania și Anglia. Germania își sporesce fără oboșelă coloniile, ea vré să-și creeze piețe nouă pentru productele sale industriale în imperiul chinez milenar, asupra căruia a început să sune clopotul morții. Germania a și pus mâna pe portul Kiao-Ciau. Tot acăsta o făcu Rusia, care de asemenea a ocupat Port-Arthur. Dăr în China stau pe picior de rivalitate alte două puteri: pe lângă Germania și Rusia, mai sunt Anglia și Franca interesate în cel mai mare grad. Mai ales Anglia a fost în tot decursul anului foarte pasionată și preocupată de cestiunea chineză. Anglia era pe-aci să intre în conflict cu Rusia pentru China, ea și astăzi își arată constant dinții marelui imperiu moscovit, care stă puternic în calea planurilor ei de cuceriri coloniale. Cu toate-că pentru moment diferențele dintre acestea patru puteri par a fi aplanate, pericolul războiului în Oceanul-pacific și de alungul litoralului chinez amenință totuși, diplomația nici nu-l va puté delătura, ci cel mult a-l amăna.

Un eveniment politic însemnat a fost în cursul anului și călătoria împăratului Wilhelm în Orient. În drumul său lung împăratul Germaniei a trecut prin Constantinopol, unde Sultanul i-a făcut o strălucită primire și unde, pe cum se susține, s'au încheiat legăturile de intimă amiciție între cei doi domnitori. La amiciția acăsta se și provocă acum Sultanul, care crede, că prin ea imperiul turcesc este pe lung timp scutit de nimicire. Dăr Rusia nu privește cu ochi dulci amiciția; ea vede în acăsta o scărare a influenței sale pe malurile Bosforului. Rusia pare că a și dat Sultanului să înțelgă, că n'are să mai canteze la bunăvoința ei, din momentul ce s'a aruncat în brațele Germaniei. Exemplu este Creta. Ori cât Sultanul a stărut, ca Țarul Rusiei să-l scutescă în cestiunea Cretei, totuși puternicul domnitor dela Neva a rămas neînduplecat și a influințat puternic, ca printul grecesc George să ocupe scaunul de guvernator în insulă, cu toate-că se scie, că el n'a fost persona grata nici la Viena, nici la Berlin, cu atât mai puțin la Constantinopol.

Voind să încheiem acăsta scurtă revistă asupra evenimentelor anului 1898 în afară, nu putem trece cu vederea un act politic de cea mai mare însemnatate: visita regelui României la Curtea din Petersburg, înțemplată în cursul lunii Iulie. Visita acăsta a avut o importanță cu atât mai deosebită, cu cât Rusia, prin strălucita primire ce a

făcut-o Regelui României, a recunoscut în mod public tendințele pacifice ale tînărului regat român și valorea politică, de care se bucură azi România în concertul statelor europene. Cu prilegiul acestei visite s'a accentuat confraternitatea de arme din acea fericită epocă, când armata română s'a luptat eroicesce pe câmpiile Bulgariei alături cu armata rusescă. Acăsta a accentuat-o însuși Regele Carol în toastaș său, prin care a răspuns la bineventura, ce i-a făcut-o Țarul Nicolae la prânzul de gală dela palatul din Petersburg. Regele Carol a mai dîs, că sentimentul său se unesce cu sentimentul țării în sincera dorință, ca visita sa la Țarul să potă stabili cele mai bune raporturi și să contribuie a stringe și mai mult relațiunile de amiciție cu puternica împărăție rusescă. Nu se poté nega, că România prin acăsta visită s'a ales c'un mare câștig moral și c'o înălțare a vaței și importanței sale politice în concertul statelor europene.

Anul 1898 se finesce cu pace în Europa. Că ce va aduce urmașul său, este ascuns în tainele necunoscutului.

Stări desolate.

De mult Maghiarii n'au avut o situație politică mai grea și mai încurcată, cum este cea de azi, provocată de însuș guvernul lor actual, care urmând fidel sistemul inaugurat de faimosul Tisza Kalman, a reușit să-i învrăjbească în dietă și afară de dietă într'un grad ne mai pomenit. Anul 1898 a adus în sinul lor luptele mari in-testine, el le lasă de moștenire patimele și neînțelegerile politice.

E de prisos, credem, a mai reveni asupra celor petrecute în timpul mai recent între Maghiari. Pentru a caracteriza situațiunea este destul să spunem, că acum au ajuns și Ungurii să se plângă amar, că li-se calcă constituția și drepturile scrise în legi și că sunt puși în stări afară de lege. Visul lor hrănit de ani de zile, că vor ajunge să stăpănescă ei singuri în monarhie și că vor face din dinastia habsburgică o dinastie maghiară, începe să li-se topescă. De trei-deci de ani lucrăză la realizarea acestui vis, totul au facut ce au putut face, dăr étă că li-a venit și lor un tuș rece peste cap, li-a venit Banffy cu sistemul tizsaist, care i-a încurcat cumplit și i-a desorientat tocmai în momentul, când era să se reguleze roporturile economice și comerciale cu Austria, așa numitul pact, pe care basază în mare parte dualismul.

Este trecut anul, de când asupra cestiunii pactului s'a deschis între partidele maghiare din opoziție și între guvern lupte și atacuri vehemente. Guvernul a fost asediat de toate părțile, dăr mai ales i-se făcu imputarea că vrea reînnoirea pactului în paguba intereselor economice și politice ale Ungariei, prin ceea-ce ea ar pier te din greutatea ei înaintea Europei Invinuit a fost și este guvernul, că prin alegeri scandalose, prin corupțiuni și favoruri și-a înșghebat majoritatea de azi, care nu servesce decât interesele domniei de partid și care confiscă drepturile și libertățile constituționale pentru scopurile ei particulare. Banffy și cu ai săi — dîc stângacii din dietă — jertfesc constituția de dragul puterii: trebuie dăr trântit și nimicic.

De când opoziția și-a pus acăsta ca țintă, parlamentul ungar a devenit teatrul

celor mai viforose scene, și n'a mai putut lucra nimic în direcția rezolvării chestiunilor, ce i stau înaintea.

Astfel au ajuns lucrurile până la starea desolată de-aici, când la dorința monarhului s'au început tractările de compromis între guvern și partide, pentru a-se garanta pactul și a-se sana starea parlamentară putredă.

Nu putem scii, în ce chip se va rezolva criza mare ce bântue dincoace de Lăzita. Fapt însă este și rămâne, că această criză își are sorgintea nu numai în neînțelegerile dintre Maghiari, ci mai ales în ilegală hegemonie maghiară, care și-a pus de țintă călcarea principiului de egală în dreptăți a popoarelor nemaghiare, din care a isvorit cu inevitabilă necesitate dușmănia elementului dela putere cu toate aceste popoare.

Guvernul și cu partidele cel combat ați, pot să se împace. Impăcarea aceasta însă nu va duce cu nimic înainte binele și fericirea țării, câtă vreme elementul stăpânitor bruschază, nedreptățesc și prigonesce pe cei de alt neam, cari fac majoritatea acestor țări.

Criza e mult mai mare de cum și-o închipuiesc cei din fruntea afacerilor, și ea nu se va putea rezolva, decât prin o radicală îndreptare a relelor, ce de atâția ani bântue fără curmare.

O voce germană despre Românii Macedonenii. D-l Goltz, inspectorul fortificațiilor și corpului de pioneri din Berlin, care a petrecut 12 ani în Turcia, având misiunea să reorganizeze armata turcă, publică în revista berlinesă „*Beilage zur Allgemeinen Zeitung*“ un articol, în care vorbește și despre Românii din Macedonia.

„Cuțo-vlahii — dice d-l Goltz — sunt un popor pașnic, inteligent și nu sunt atât de nemulțumiți, cum s'a susținut despre ei adese-ori. Ei doresc o situație mai liberă, care să corăspundă inteligenței lor reale și gândirii lor progresiste, și pentru independența lor religioasă ei pretind a avea un metropolit român. Ei au un liceu, au școli populare bune și biblioteci; cei cu darea de mână sprijinesc interesele culturale, mulți dintre aceștia au trăit la studii în Atena, ori în străinătate“...

D-l Goltz socotesc numărul Românilor din Macedonia la 500—600,000.

Ingrijiri asupra viitorului.

Comit. Solnoc-Dobâca, finea anului 1898.

Stimată Redacțiune! Nu pot lăsa ocaziunea binevenită, fără să Vă poftesc din inimă: *An nou fericit*, darul și binecuvântarea cerescă în lupta pentru binele nemuritor românesc!

Arare-ori s'a simțit la noi mai tare lipsa de a sta la pază și a veni în ajutorul poporului nostru cu cuvântul și cu fapta, ca în aceste timpuri grele, când mai pe toate terenele începe a soăpăta cu pași repezi, așa că în ochii omului pesimist toate apar ca nisele pericole amenințătoare în cel mai apropiat viitor.

Se poate, că vederile mele vor fi taxate ca temeri neîntemeiate ale pesimismului. M'asfi bucura din inimă, decât acum, când sunt și eu înaintat în zile, mi-ar licuri încă rațele de speranță într'un viitor mai bun, der judecând lucrurile după cele ce se petrec în jurul nostru, trebuie să mărturisesc cu sinceritate, că mă îngrozesc de viitor.

Poporul a sărăcit și pe di ce merge se confundă în datorii pe la multele institute de bani, înaintea cărora ați nu mai are creditul, ce-l avea în deceniile trecute. Deși ați nu se mai dau împrumuturi, decât pe lângă multe formalități greoie, rari comune vei afla, unde cea mai mare parte a moșiilor se nu fie confundate în datorii, a căror urmare este licitațiunea și vinderea averilor strămoșesci.

Școlile confesionale nu numai că sunt amenințate, ci nu în puține locuri sunt chiar închise, copiii îndrumați să meargă în școlile de stat, sau comunale, părinții ese-

cuai pentru restante de pe mai mulți ani de câte 15 cr. de fiă-care copil în favorul fondului de pensiuine al învățătorilor; învățătorii însăși sunt intimidăți prin cele mai necruțătoare mijloce, dați afară din școlă, cum s'a întâmplat în Feleacul săsesc, în Chetaii etc., și celor-ce primesc ajutor dela stat, li-se denegă ajutoarele cu îndrumarea, că unde există școlă de stat sau comună, să meargă acolo.

Incerările amăgitoare printre popor, de a-l face să nu și trimită copiii la școlă confesională, ci la cea de stat ori comună, — căci aci se îngrijesc statul de salarizarea învățătorilor, — apoi îndemnările, ca să se declare pentru contribuiri în favorul școlii de stat, au început să afe răsunet chiar și printre unii preoți, pentru a căror corumpere și demoralizare încă se lucrăză cu mari aparate, amenințați fiind, că de vor lucra în contra școlii de stat, nu vor primi ajutoare dela guvern.

Aceste ajutoare nici cu ocaziunea trecută nu s'au împărțit după propunerile făcute de Consistore, ci după recomandările vice-spanilor, solgăbirăilor, ba chiar și a notarilor, cari încă dinainte au avisat pe preoți, că la recomandarea lor vor primi ajutoare, ce au să le ridice dela ordinariate. Unde trebuie să lovitură mai mară decât acestea și pentru Consistore?

Nici cu bisericile nu stăm mai bine. De mai mulți ani nu s'a cerut echivalentul îndatinat, ci a rămas în restanță, și acum de-odată se cere de pe câte 8—10 ani, amenințând averile bisericilor și bisericile însăși cu execuțiuni. Se poate ușor prevedea și aci intențiunea ascunsă.

Așa stăm noi pe aici, în comitatul Solnoc-Dobâca. Ingrijitor este cu deosebire, că în sinul clerului însuși au început să se manifeste corupțiunea și destrămarea. Am informațiuni pozitive, că în mai multe comune din diecesa Gherlei, ca de exemplu în Szász-Nyires, Chetiu-Bozies, Cățicau, Stoiana, Arpaștin, însăși preoții, între cari doi sunt administratori protopopesci, au lucrat pe sub mână cu câți-va din sat, ca să se se închidă școlă confesională, sau să se ridice școlă de stat, punându-li-se în prevedere, că se vor primi câte 100 fl. ajutor (Anania Hossu din tractul Buzei l'a și primit deja), sau vor căpăta câte 100 fl. ca „remunerațiune“ pentru catechisare în școlă de stat.

Cam așa o pățim și cu învățătorii. Unii slabi de ânger se lasă ademeniți a trece la școlile de stat, a-se pune în corespondență de-a dreptul cu inspectorii regi, cu solgăbirăii etc.

Când veți cu ochii această durerosă stare de decadență, și nu fără ôre-care îngrijire trebuie să intrăm în anul nou. Dee-vă Dumnezeu putere și tărie, ca să continuați și în anul an și în tot-déuna cu aceeași bărbăție lupta pentru deșteptarea, luminarea și însuflețirea poporului întru apărarea bunurilor sale naționale, cu care ați urmați o și până acum, căci de-oocamdată cel puțin în această găsim mângăerea!

* * *

Deschiderea camerei franceze.

La 10 Ianuarie n. s'a deschis în Paris camera franceză prin președintele de etate *Boysse*. În discursul de deschidere *Boysse* a provocat pe deputați să pună capăt sfâșierilor dureroase și periculoase, și alături de viteza armată franceză să se reintoracă cu toții la ordine. Din discursul de deschidere este remarcabil și pasagiul, care făcând aluziune la Anglia, vorbește despre puterea, care față de Franca s'a purtat cu atâta infumurare, încât Franca Jeannei d'Aro numai cu dispreț poate protesta în contra ei.

SCIRILE DILEI.

— 81 Decemvre.

Nemesis. Din Sângeorgiul de Mureș ni-se scrie: „Eri, în 9 Ianuarie n., am fost martor unui trist și caracteristic spectacul. Fostul paroch gr. or. de aici, cu numele Ion Runcan, despre a cărui conduită în mai multe rânduri s'a scris în foia D-vos-

tră, încă din August an. tr. a fost pentru tot-déuna destituit din postul său prin sentință consistorială. În un lung șir de ani se constatase în sarcina numitului preot abuzuri grele în oficiu, purtare necuviincioasă față de superiori etc. etc., așa că prin purtarea sa comuna bisericăscă a fost total ruinată. Pentru faptele sale fusese în tot timpul suspendat dela oficiu. Serviciu nu făcea, der cu toate acestea folosia cu puterea beneficiile parochiei (porția canonică, casa parochială etc). După mulți ani în fine a urmat sus amintita sentință de destituire, care i-s'a publicat vinovatului și poporului prin delegatul protopopes, parochul Stefan Rusu din Nasna, cu adausul, că pentru parochia s'a numit administrator, și fostul paroch Runcan are să predea și să părăsască toate ale parochiei în timp de 15 zile. Der' de unde să asculte Runcan!? În trei rânduri a mai fost provocat de comitetul parochial, însă el răspundea, că nu-i pasă. A creșut, că va pute să sedă și mai departe, ca de atâția ani încôce, în casa și pe moșia parochială cu puterea. Ast-fel în ziua amintită poporul întreg cu ajutorul primăriei l'a dat afară din casa parochială — și noi am avut durerosul aspect de-a vedea în chipul acesta sfârșitul unei renitențe duse la extrem. — *Mureșianul*“.

Nou organ pedagogic. Adunarea comitetului central al Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din arhidieceasa Blășiului, despre care vom publica raport amănunțit în numărul proxim, a hotărât între altele să edea un nou organ pedagogic, care va apăre în Blăși de 2 ori pe lună și va costa 3 fl. pe an. Noul organ va fi redactat de un comitet și va apăre cu începutul lui Februarie st. v. 1899.

În locul felicitărilor de Anul nou. D-l *Petru Nemeș*, notar public r. în loc, a contribuit și d-sa pentru „Cassa națională“ 5 fl. ca rescumpărare pentru gratulațiunile de anul nou. — Din Blăși primim tocmai la încheierea fôiei lista mai multor fruntași de-acolo, cari de-asemena au contribuit în favorul fondului scolarilor bolnavi anumite sume în locul felicitărilor de anul nou. Lista o vom publica.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următoarele sume: Dela D-l Mazucchi fl. 5. În loc de felicitări de anul nou: Dela d-nii: L. Nastasi fl. 2, N. P. Petrescu fl. 1.50, C. Aisăr fl. 1.50, V. Onițiu fl. 2. *Suma fl. 12.* — Bani intrați se chităză cu mulțămite. *Dirrecțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Comitetul național studentesc din Iași a lansat un călduros manifest că tră cetățenii români, în care arată, că în urma însărcinării, ce i s'a dat de către studențimea română naționalistă din Iași, a căutat să pătrundă în toate colțurile Moldovei, îndreptându-și privirile în primul loc asupra comunelor rurale și punându-se în raport direct cu sătenii români pentru a-i lumina și deștepta în ei ambiția națională. Membrii comitetului au cutrierat vre-o 20 de sate mai ales din județul Iași și Covurlui, unde au aflat pe țărani mult subjugăți materialicesce Jidovismului, der totuși destul de însuflețiți pentru aspirațiunile naționale. Manifestul termină cu un apel sincer și călduros către toți cetățenii români, ca uitând certele politice personale, cari îi desbină, să se unescă într'un singur partid: *partidul național român*, care să urmărească înălțarea și întregirea neamului românesc și a sfințelor lui datini.

Môrtea unui general austriac. În Viena a fost condus la locul de vecinică odihnă generalul *Scudier*, care a lăsat în urmă-i exemple rare de virtute militară. *Scudier* s'a născut în Padua la 1827. În etate de 20 de ani a ajuns la rangul de locotenent. El a luat parte în 1848 la asediul dela Veneția, și în 1849, ca oficer în statul major, a participat în lupte dela Novara. În 1852 a fost transferat la Milano în regim. de infanterie 44, unde a avansat la 1859 ca colonel. După lupta dela Magenta, *Scudier* a luptat vitejesc în războiul dela 1866 și fu rănit în lupta dela

Königrätz. El tocmai își conducea regimentul la un asalt, arătând cu drapelul în mână direcția, când calul de sub el fu pușcat și cădând primi o rană grea. Scăpând din luptă, în anii următori a înaintat din rang în rang, până când la 1877 a fost numit brigadir. *Scudier* s'a retras peste un an în pensiuine. El era soldat model și un rar exemplu de fidelitate militară.

Oficerii pot juca. Multe din dansătoare se împăcaseră cu idea, că în carnevalul acesta nu vor juca cu oficeri, deore-ce se scia, că din cauza doliului pentru împărătesă-regină, oficerilor li-s'a interzis dansul. Cu deosebire oficerilor corpului de armată staționat în Viena li-s'a interzis strict de a-se prezenta în decursul acestui carneval la petreceri, fie publice, fie private. Acum însă li-s'a dat un nou ordin, prin care începând dela 15 Ianuarie încolo li-se permite oficerilor de-a lua parte și de a dansa la petreceri, der li-se recomandă totuși, ca pe cât se poate să nu useze de această permisiune.

Piatra mormentală a lui Romulus.

Aprôpe de 150 de ani se fac săpături în Italia, der mai ales în jurul Romei, pentru a-se afla monumente vechi romane. O scire din Roma, după cum am arătat și eri, spune, că s'a făcut în urma săpăturilor o descoperire de mare însemnătate: s'a aflat piatra mormentală a lui *Romulus*, întemeietorul legendar al Romei. Monumentul a fost păstrat cu cea mai mare sfințenie de către Romanii până la finea imperiului, deși nu este absolut eschis, că el a împodobit odinioară mormântul întemeietorului cetății eterne. Despre sfârșitul lui *Romulus* nu vorbește decât legenda cunoscută din cartea lui *Livius*. După această legendă, la 716 pe câmpul Mars s'a născut deodată o mare furtună și regele a dispărut: deii l'au răpit în ceruri. Ômenii mai scepticii însă învinovătesc pe conducătorii senatului cu pierderea lui *Romulus*. Aflarea pietrii mormentale a lui *Romulus*, a produs pretutindeni senzație în Italia și acum mulți istorici și archeologi își bat capul, să afe cum a murit întemeietorul imperiului roman.

Predici. Duminecă, în 3 (15) Ian. va predica în biserica S-tului Nicolae din Schei părintele capelan militar *Nicolau Fizeșanu*.

Un uriaș. Din Londra se scrie următoarele: În stabilimentul Olympia, unde de present se află circul Larnum și Bailey, se poate vedea un om înalt de 8 urme. Acesta este un egiptean cu numele *Hassan Ali*, născut în suburbiul El. Korufisch al orașului Cairo. Mărimea exactă a acestui uriaș e de 6 urme și 11 policari. Când uriașul stă lângă un om de rând, formeză un tablou foarte hazliu. Mâna uriașului e lată de 12 policari. Picioarele nu apar de tot mari, cu toate că sunt de 26 policari de late. Ali e încă tânăr și poate că va mai crește.

3. Un mijloc de casă ieftin. Pentru regularea și conservarea unei mistuiră bune se recomandă cunoscutele prafuri *Seidlitz* a-e lui *Moll*. Cutii originale 1 fl. bucată. Se poate căpăta și laic prin postă de către farmacistul *A. Moll*, liferental curții din Viena Tuchsleben 9. În farmaciile din provincii să se ceară preparatul lui *Moll* provăduț cu marca de contravenție și subscriere.

Mulțămite publică.

Pe sama *bibliotecilor populare*, inițiate în desp. I. (Brașov) al „Asociațiunei“, s'au făcut în timpul din urmă următoarele contribuiri:

1) Diletanții români din Brașov, în urma producțiunei teatrale din 12 Nov. st. v. a. c. fl. 199.48 cr.

2) Domnii: *Arseniu Vlaicu*, director la școlă comercială, *Valeriu Morariu* candidat de avocat, *Vasile Goldiș*, profesor gimnasial, au binevoit a-se înscrie cu contribuiri succesive de 1 fl. lunar pe sêma numitelor biblioteci;

3) D-l Dr. *Nicolae Popovici*, avocat în București, fl. 2.

4) D-l *Ion Șușu*, econom în Ghimbav, fl. — 1.

5) Contribuiri din partea poporenilor din Agentura Herman fl. 8-42.

6) Contribuiri din partea oșpeților români dela Restaurantul „Impăratul Roman” în Brașov fl. 8,85. —

7) D-nii: Ión Socaciú, profesor în Brașov, Ión Sábádeanu, comerciant în Brașov, Ión Lápédát, student universitar în Budapesta, și Iuliu Grofșoreanu, învățător în Galșa (comitatul Aradului), au binevoit a înavuți bibliotecile noastre populare cu mai multe cărți de valoare.

Tuturor acestor prea stimați donatori le exprimăm din partea despărțământului nostru cele mai vii mulțămiri. Brașov în 23 Decembrie v. 1898.

În numele comitetului desp. I al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Andrei Bărseanu.   Nicolae Bogdan,
directorul desp.   notarul comit.

Leon Tolstoi despre țărani ruși.

De ani de zile sunt pline revistele și diarele de cercetări asupra provinciilor din partea răsăritenă și dela răsărit-amiadă a Rusiei. Multime de sfaturi și de mijloace au fost puse înainte, dăr inzadar, și lucrurile au rămas ca mai înainte, spune „Gaz. Săt.”.

În Samara, provincie cu pământ roditor și cu livezi grase, în care iarba e cât omul, a izbucnit fómetea. Fómete într'un district cu 43% pământ de arat, 34% livezi și pășuni, 8% pădure și 12% pământ nefolositor și care în 1883 avea 900,947 cai, apoi 600,135 vite albe, peste 1.500,000 de oi și 180,870 de porci și nu mai 26 locuitori la kilometrul pătrat.

Ca să-și facă cetitorii o idee, e bine să șcim, că Samara are 77 locuitori la kilometrul pătrat, socotind satele și orașele, și 57 la kilometrul pătrat, socotind numai satele — și totuși în Samara e fómete!

Un preot protestant al coloniștilor germani atât de numeroși în Samara, scrie la Moscova următorul apel, care a fost publicat de corresponsentul lui „Daily News” din Londra. Între altele dice: „Am făcut pâne din cea din urmă mână de făină și peste câte-va zile spăimântătoarea vedenie a fómetei va bate la colibele noastre. Mórtea de fóme ne neașteaptă. Au și început copiii plângând a cere pâne, ér părinții nu li-o pot da. Pentru numele lui Dumnezeu, trimiteți-ne ajutor!”

Țarul a trimis doi oficiali înalți din suita sa în ținuturile bătute de fómete. Ar fi fost mai nimerit să întrebe consiliile județene, zemstvirile, cari sunt mai în stare să șcie adevărul. Nu vorbim de pressă, căci se șcie, că în Rusia acesta n'are voie să scrie ce vré și ce trebuie.

Leon Tolstoi, marele scriitor rus, și-a dat și el părerea printr'o scrisóre, care însă n'a putut fi publicată fățiș în întregime în Rusia, ci o cunoșcem numai în Europa.

Étă ce dice acest om mare :

„Cercetările au dovedit, că poporul rusec întrebuințează în mijlociu 30 la sută mai puțin hrană, decât s'ar cuveni pentru a puté fi sănătos și în putere. Se mai șcie, că tinerii din provinciile cu „pământ negru” (cele mai roditoare părți ale Rusiei) sunt din ce în ce mai puțin destoinici pentru slujba ostășească. Din cercetările privitoare la numărul poporului, se șcie, că de unde acum 20 ani sporia mai mult decât ori unde în ținuturile curat agricole, acuma nu se mai vede nici un spor, ci o stare pe loc.

Dér ce mai e nevoie de cercetări catagrafice? E de ajuns să privim pe țaran cu trupu-i slăbănog și nesănătos și să l' asemănăm cu vre-un servitor ori visitiu dela vra-un bogătaş. Pe dată vom vedé ce deosebire uriașă e atât în privința hranei, cât și a puterii de-a munci a acestor doi ómeni.

Militarii speciali șciu apoi, că având chiar soldați bine hrăniți și bine armați, tot n'o se potă apăra o poziție, decât le va lipsi acel ceva nehotărît, ce se numește „spiritul armatei”. Tot așa este și în luptă cu natura... Țaranul simte, că starea sa, ca agricultor, ca gospodar țaran, este rea, dér nu crede, că s'ar puté îmbunătăți. Și deprindându-se cu ideia, că starea-i e lipsită de ori-ce nădejde de îmbunătățire, nu se mai luptă, ci trăsese și lucréază numai întru cât îl șiesce îmboldul păstrării de sine.

Nu lipsesc semne de cădere a minții; unul din cele mai de căpetenie e nepăsarea cea mai desăvârșită față cu cestiunile sufletesci. Cestiuni religioase nu sunt în ținuturile noastre agricole. Nu dór, că țaranul ar fi pravoslavnic, căci scrierile date de

preoți ne vorbesc neincetat de nepăsarea religioasă a țeranilor, dér pentru-că nu se interesează de-asemena lucruri. Alt semn e neplăcerea și nedorința de-a schimba obiceiurile învechite. În alte părți se aduc pluguri și grape de fier, semințe bune, se lucréază zarzavat, se întrebuințează îngrășăminte chimice; în părțile curat agricole lucrurile stau ca și în vechime, plugul e tot cel de pe vremea lui Adam, pământul tot se cultivă la trei ani odată cu cerealele (grâne), ogórele tot le veđi tăiate în fășii înguste etc.

Al treilea semn e lipsa de ori-ce interes la munca agricolă. Nu-i vorbă de lege, ci de-un fel de muncă timpită, fără a se gândi la 16 césuri tragere de inimă, neroditoare. Ară ei ou un cal, care abia se tirăsc, și un ogor, care ar fi putut fi arat minuat de bine în jumătate de zi. În asemenea împrejurări dorința de a uita nevoia și lipsa, e firesce, fórte mare și vedem rachiul și tutunul întrebuințându-se tot mai mult și mai mult; chiar băeții încep a bea și a fuma.”

Al patrulea semn îl află Tolstoi în neascultarea copiilor față cu părinții și a fraților mai mici față cu cei mai mari, precum și nisuița de-a părăsi familia și a căuta aiurea câștig. Arată apoi un cas, cum o proprietăresă a voit să vândă cu fórte bune condiții pământ țeranilor, void să le dea și séménță, precum și ovéz pentru cai fără plată, dér nici un țaran n'a voit să ia pământ.

„Acéstă cădere a poporului, urmész Tolstoi, e pricinuită de aceea, cari cărmuesc pe țărani, dér nu vor să le cunoscă și lor vrednicie ómenescă. Privesc pe țărani ca pe nisce ființe necioplite și próste, cari vecinic trebuie să fie ascultători și duși de alții. Sub cuvânt de a îngriji de el, s'a luat poporului totă libertatea și l'a înjosit. Cu numele sunt legi anume pentru țărani privitoare la proprietate, la lucrarea pământului, la moștenire și așa mai departe, dér în adevér e o incurcătură de măsuri, de tălmăcirii, de obiceiuri și de hotăriri judecătorești, care numai întăresc credința țeranilor, că atěrnă cu totul de nenumărați slujbași. Țaranul nu vede numai în polițist, în primar, în notar, în prefect, dér și în agentul societății de asigurare, în veterinar și ajutorii lui, în doctor, în popă, în judecător și slujbași dela judecătorie, ba chiar în proprietari și ómeni mai bogăți, tot numai și numai slujbași, cari pot face cu dănsul ori ce ar pofti. Dér ceea ce apasă mai mult, decât ori-ce sufletul norodului, e rușinósa pedepsă cu bătăia. Asta atěrnă ca o sabie amenințătoare de-asupra capului fie-cărui sátean.

Décă nu vom tređi sufletul norodului — nici o măsură alta nu va fi în stare a-l ajuta. Nici ministrul agriculturii, nici espoșiile și școlile de agricultură, nici schimbarea tarifului vămilor, nici desființarea vămurilor de fier, nici mult láudatele școli sátesci nu vor puté schimba starea de ađi nenorocită, decât nu se va schimba sufletul norodului.

Nu dice, că măsurile acestea ar rămăné fără folos, dór că poporul nu va trage din ele nici un folos, până ce nu i-se va schimba cugetarea și sufletul, până nu vor fi ridicate acestea pe o tréptă mai înaltă.

Răspunsul meu la întrebarea: ce e de făcut pentru a întěmpina réul, care se întinde mereu, este: „Nu mai priviți poporul, ca pe vite. Dați-i libertatea religioasă, puneți-l nu sub legi deosebite, ci sub dreptul obștesc, dați-i libertatea de a-se mișca, de a se lumina, de a-și arăta ideile prin scris și prin grai și înlăturați înainte de tóte pata rușinóasă a tuturor guvernelor trecute și de astăzi, dreptul sélbateg de a bate generația ce creșce acuma, numai și numai pentru-că e alcătuită din fi de țaran.”

Cum-că în ideile lui Tolstoi sunt și unele lucruri greșite, e neapărat sigur, dér ar fi, ori-cum, de dorit să se fie în sémă, că și pe calea arătată de dănsul trebuie de mers, decât voim să se potă folosi țărani de legile făcute chiar cu gândurile cele mai bune în vederea lor.

VARIETATE.

Expoziție de mirese. La timpul său ministrul de interne italian a dat un decret, prin care a interđis, ca bisericile să se mai foloséscă pentru scopuri profane. Decretul ministrului a produs multă iritațiune între poporațiunea italiană. Anume, ministrul a interđis să se țină pe viitor în biserică adunări religioase, politice și de natură economică, ceea-ce era și lucru urit, căci băncile și alte reuniuni își ținneau adunările lor, adese-ori fórte șgomotóse, în bi-

serică. Ba în Italia mai era datina, că bisericile erau folosite spre scopuri de căsătorii.

În Neapol, de exemplu, este o biserică, care odată la an, anume la sərbătórea Bunăvestirei, este cercetată de mii de ómeni, dintre cari cei mai mulți se duc din curiositate. Biserica acésta, numită „San Maria Annunciata”, se află afară din oraș, înaintea porților zidurilor vechi, în ținutul cel mai sêrac al Neapolei. În legătură cu biserică stă și un Orfelinat, unde se creșce fete până la etatea de 16 ani, și în tot anul la sərbătórea Bunăvestirei, fetele din acel Orfelinat, cari au implinit 16 ani, sunt espuse în biserică în timpul serviciului divin. O adevérată espoșiție de mirese se face și bărbații neinsurați pot să-și alégă după plac, dintre fetele espuse, câte o mireasă. Dela pețitori nu se pretinde alta, decât să aibă la sine hárțile de legitimare. După-ce pețitorul și-a predat actele preotului bisericei, care e încredințat cu conducerea Orfelinatului, și după-ce le află în ordine, i-se permite să-și alégă una dintre cele 20, ori 30 de fete, cari îmbrăcate în negru, stau în genunchi înaintea altarului. Se întělege, că fata are drept, decât nu-i convine pețitorul, să l respingă. Acéstă alegere însă se ține de onorifică, și nici când nu s'a întěmplat, ca vr'una dintre ele să respingă pețitorul, deórece țin de nedemn a sta în aceeași zi înaintea altarului și a nu fi alésă, ca soție, de un bărbat.

Cam de comun trece mult timp până cel dintăiu pețitor își alege pe fiitórea lui soție, ér după aceea urmész repede unul după altul și ceilalți pețitori. Mai ales sunt ómeni din clasa muncitorilor și a meseriașilor, cari își caută soții pe calea acésta comodă.

Dintre fete cel mult decât rămán vre-o 5 ori 6 nealese, cari apoi plângénd se reíntorc în Orfelinat, pentru-ca în ziua următoare să-și caute vre-o ocupațiune în afară.

Părechile noué, după serviciul divin, tóte de-odată sunt cununate în mod sərbătóresc înaintea altarului.

Cumcă aceste căsătorii sunt fericite, despre acésta nu se spune nimic. La tot casul acest mod de a face espoșiție de mirese în biserică, este fórte original.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 11 Ianuarie. Tractările de pace continuă și preocupă tóte cercurile politice parlamentare. Opoșiția și-a stabilit condițiunile. Ea cere mai înainte de tóte retragerea lui Banffy. Privitor la pact, ea cere încheierea lui pe cale constituțională în Austria, adecă cu eschiderea §. 14. Ca maximum al provisorului pactului să fiă 6 luni. Opoșiția mai cere: revisuirea legii electorale, scărirea censului și pe cât e posibil uniformitatea lui corěspunđător raporturilor esistente; lărgirea dreptului electoral; regularea incompatibilității și stricta observare a ei; sistarea abuzurilor, ce se comit în comitate și orașe prin candidările discreționare din partea șspanilor; regularea pensiunilor. Diarele vienezese mai spun, că opoșiția pretinde, ca după 1903, când espiră convențiile cu diferitele sate, Ungaria să figureze la încheierea pactului — decât acesta nu se va puté încheia definitiv — ca individualitate economică independentă.

Viena, 11 Ianuarie. Lui „Narodni Listi” i-se anunță, că tribunalul suprem a decis în plin consiliu, că ordonanțele pentru limbă se întemeiează pe base legale și că limba cehă și germană au drepturi egale în Boemia.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1899
s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei noastre.

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 12 fl.
pe șese luni . . . . . 6 „
pe trei luni . . . . . 3 „
Pentru România și străinătate:
pe un an . . . . . 40 franci,
pe șese luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „
Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei.”

DIVERSE.

Falb și anul 1899. Procul Falb spune următórele despre anul nou 1899: În *Ianuarie* va fi zăpadă mare, pe lă sfirșitul lunei ger. La începutul lui *Februarie* frig, pe la sfirșit însă frigul scade considerabil. Începutul lui *Martie* ne va surprinde éráși c'un aspru frig, ér pe la finea aoelei luni urméza zile căldurose, însă va căde zăpadă. *Aprilie* va séména lui *Martie*. Falb prorocesc, că zăpadă vom avé și în *Mai* și încă multă. În luna lui *Iunie* vor fi multe vifore, ploii, ruperi de nori, ér pe la mijlocul lunei vom avé și câte-va zile reci. Trei-spre-dece zile critice ne prorocesc Falb în acest an, în cari se vor întěmpla furtuni mari, cutremure de pământ, catastrofe și nenorociri de tot felul. Aceste zile critice sunt următórele: 12 Ianuarie, 10 Februarie, 11 Martie, 10 Aprilie, 21 August, 22 Iulie, 19 Septemvre, 18 Octomvre; zile critice de rangul al doilea: 25 Februarie, 27 Martie, 25 Aprilie, 9 și 25 Mai, 23 Iunie, 5 Septemvre, 3 și 17 Noemvre, 3 Decemvre; zile critice de rangul al treilea: 26 Ianuarie, 8 Iunie, 27 August, 7 Iulie și 17 Decemvre. Anul 1899 este al 7770-lea dela crearea lumii, al 7470-lea după cälendarul grecesc, și al 5660-lea după cälendarul mosaic, — dela înființarea Romei al 2649-lea, dela învierea lui Iisus al 1866-lea.

Când începe vécul al XX-lea? S'a incins o discuție fórte vie în Austria asupra unui punct fórte simplu și aprópe neccontroversat. E cestiunea de a se șci, când începe vécul viitor, la Ianuarie 1901, séu la 1 Ianuarie 1900? „Neue Freie Presse” care s'a pronunțat că vécul viitor începe la 1901, a cerut și părerea șefului institutului meteorologic din Viena și étă răspunsul d-lui Dr. Palisa: „Domnule redactor aveți dreptate. În cercurile științifice se consideră, că începutul vécului al XX-lea e la 1 Ianuarie 1901. Décă s'ar începe la 1 Ianuarie 1900 s'ar face aceeași greșală, ca și cum s'ar considera actualul secol ca secolul al 18-lea pentru-că nu vedem cifra 19! Séu va crede cineva care posedă 99 franci și 93 bani, că are deja un buzunar începutul celui de al doilea sutar? Tocmai precum se implinesc 100 franci prin completarea celor 99 de bani, astfel se sfărșesce veacul al 19-lea de abia la mieđul noptei de 31 Decemvre 1900.”

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.
IX Pelkangasse Nr. — 10, Viena.
Consultați cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul 1899 se poate procura
de la Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)
(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — în afară de partea calendaristică, cu târgurile, semnele timpului, diferite povești economice pentru fiecare lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poezii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povești pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmăz diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar se se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca se nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l'ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vându-se tóte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Ianuarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.55
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rural. ungare 4%	95.90
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.40
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de aur austr.	120.20
Losuri din 1860.	140.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară	939.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	390.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	359.60
Napoleonori.	9 55 1/2
Mărci imperiale germane.	59 02 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.87 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.20
Note italiene	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Ianuarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.45	Vënd.	9.48
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleonori. Cump.	9.49	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesel Cump.	127.—	Vënd.	128.—

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutiioriginale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alinã durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcélã. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucată 20 cr. Cinci bucată 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciã se efectuează gîinic prin rambursã postalã.

La deposite se se cêrã anunit preparatele provédute cu iscãlitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

1899

Dorind de a prezenta publicului frumós le nostre costume naționale I din tóte părțile locuite de Români și lipsindu-ne mijloace materiale de a trimite totuși fotografi la fața locului, apelăm la sprijinul dragășilor D-șore ce au aconat fóia noastră de a ne trimite câte o poșă bine numerită de a D-lor în costum național și 5 coróe, e banii pentru care sumã noi în schimb le vom face și trimite câte 24 portrete frumos executate pe carton de lux și re vom infumesa și fóia cã e un asfel de dragăș portret, ér la finea anului ne vom putea lãuda, cã avem o frumoasă colecțiune a frumós-șetelor nostre.

1899

Abonamentele se primesc numai pe un an întreg anticipativ solvite.

Pre anul 1899 va apărea numai

una singură edițiune

(nu două ca până acuma) din

„REVISTA ILUSTRATĂ“

FÓIE ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ,

în mărime de 2 cóle de tipariu, plus una învelitóre elegantă și va costa

pentru Austro-Ungaria 6 fl. pentru România și străinătate 17 fr.

Manuscrisele și banii de prenumerațiune sunt a se trimite

la administrațiunea „Revistei Ilustrată“

în Sajó-Solymós, u. p. Nagy-Sajó.

Din „REVISTA ILUSTRATĂ“ de pe anul I. mai avem unele exemplare complete și le vindem cu un scădãmént de 10% dela prețul lor. — De asemenea avem un mare număr de

Ilustrațiuni și PORTRETE de interes național,

executate pe carton de lux fórté frumos, o adevératã podóbã pentru casa fie-cărui Român și vindem bucata numai cu 25 cr. v. a.

Voci din public.

Din miile de apretieri ce le avem la mână lãsãm sã urmeze acestea trei:

D-lui Ioan Baciú, editor la Revista Ilustrată în Șoimuș.

Am primit broșura a II-a din frumósã a D-v. Revistã, cuprindul ei mi-a aprins mai mult dorul de scumpa mea patrie, de consãtenii mei Selișteni. Dér m'a intristat lipsa broșurei I. de este re-un greu în bani vi-l restituí.

De s'a epuizat broșura I. hãrtie ordinarã în schimbul d'ferinței trimiteți-mi broșura I. hãrtie de lux. Vê voui mai face abonamente.

Iași, 18/III 1898.

D. Poppa Selișteanu.

Prea onor. D-le Baciú!

Am primit „Revista Ilustrată“.

Numérul de probã a făcut o impresie de tot plăcutã asupra mea.

Vê gratulez decã din inimã la ideia salutarã de a eda o fóie ilustratã, cred cã ea va fi îmbrãșoșatã de toți Românii sciãtori de carte cu mare cãldurã și cu inima dragãlã-sã. Mè abonez pe un an la ed. de salon.

Cernãuți, 7/III 1898.

Dr. Ioan Pascan, preot-gr.-or.

An die Redaction der „Revista Ilustrată“ in Șoimuș.

Als ich heurigen Sommer einen Touristen-Ausflug nach Odessa machte, fand ich eine interessante und schöne Nummer der „Revista Ilustrată“ in einem Bistritzer Caffehause vor und notirte mir deren Adresse auf. Haben Sie, bitte, die Güte, mir eine Probenummer davon zu senden.

Ergebenst

Árpád v. Jengy-Szabo.

Hatvan, 24/X. 1893.

1899

Dorind de a intrinusea fóia nãstrã cu portretele în valganilor noștri deã orșe și dela sãra de tóte țãrmile, apoi a mase-nãșilor și ecen-nilor mai de frunte, apelãm la sprijinul D-lor de a se însorite între abonamãntii Revistei nostre și a ne trimite pe lângã prețul de prenumerațiune încã 5 coróe și cã e o fotografie de a D-lor bine executã, precum și datele biografice și noi în schimb le vom da, cãtre 24 portrete zicocóricice pe carton de lux. Vom intrinusea și fóia nãstrã cu câte un portret de aceseei, nãștrã de a face cunoscutã întrãgã lumea romãnescã publicãntii cetitoru și înlesni prin aceștia mijloace de a putã publicã și timo cãte o monografie în trãtã de a instruit, reamintitor, comunilor, protopopilor și Dioceselor nostre etc

1899

ABONAMENTE

LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecã.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, sã binevoiescã a scrie adresa lãmurit și a arãta și posta ultimã.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.